ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 25ης Νοεμβρίου 1986 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 201 και 202/85,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις του Conseil d'État του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης, με τις οποίες ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

1) **Marthe Klensch,** χήρας Kipgen, που ασκεί εμπορία υπό την επωνυμία Laiterie Ekabe, Eschweiler,

2) **Association agricole pour la promotion de la commercialisation laitière Procola,** εγκατεστημένης στο Stolzembourg,

3) **Association agricole pour la promotion de la commercialisation laitiere Corelux,** εγκατεστημένης στο Berdorf,

και

Υφυπουργού Γεωργίας και Αμπελουργίας, παρισταμένης και της γεωργικής ενώσεως Luxlait, εγκατεστημένης στο Λουξεμβούργο (υπόθεση 201/85),

και μεταξύ

Αστικής εταιρίας Exploitation agricole de Niederterhaff, που είναι εγκατεστημένη και έχει την έδρα της στο Bertrange

και

Υφυπουργού Γεωργίας και Αμπελουργίας, παρισταμένης και της Laiterie Ekabe, εγκατεστημένης στο Eschweiler (υπόθεση 202/85),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης καθώς και διαφόρων διατάξεων του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 590/85 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 1985 (ΕΕ L 68,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

σ. 1) και τον κανονισμό 1305/85 του Συμβουλίου, της 23ης Μαΐου 1985 (ΕΕ L 137, σ. 12),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

συγκείμενο από τους Y. Galmot, πρόεδρο τμήματος, G. Bosco, U. Everling, R. Joliet και J. C. Moitinho de Almeida, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Sir Gordon Slynn
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

αφού άκουσε τις παρατηρήσεις των:

— Marthe Klensch, εκπροσωπούμενης από τον Yves Prussen, δικηγόρο Λουξεμβούργου,

— Associations agricoles pour la promotion de la commercialisation laitière Procola και Corelux, εκπροσωπούμενων από τον Fernand Entringer, δικηγόρο-avoué Λουξεμβούργου,

— αστικής εταιρίας Exploitation agricole de Niederterhaff, εκπροσωπούμενης από τον Yves Prussen, δικηγόρο Λουξεμβούργου,

— κυβέρνησης του Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενης από τον Ferdinand Hoffstetter, βοηθό σύμβουλο διευθύνσεως στο Υπουργείο Γεωργίας και Αμπελουργίας,

— Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από την Denise Sorasio, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 27ης Μαΐου 1986,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιουλίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη:

ΑΠΟΦΑΣΗ

1 Με αποφάσεις της 21ης Ιουνίου 1985, που περιήλθαν στο Δικαστήριο την 1η Ιουλίου 1985, το Conseil d'État του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, πέντε προδικαστικά ερωτήματα, ταυτόσημα στις δύο συνεκδικαζόμενες υποθέσεις, ως προς την ερμηνεία του άρθρου 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης καθώς και διαφόρων διατάξεων του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο προσφυγών που άσκησαν τρεις γαλακτοβιομηχανίες, ήτοι της Klensch, χήρας Kipgen, που ασκεί εμπορία υπό την επωνυμία Laiterie Ekabe, εγκατεστημένη στο Eschweiler, των Associations agricoles pour la promotion de la commercialisation laitière Procola, εγκατεστημένη στο Stolzembourg, και Corelux, εγκατεστημένη στο Berdorf (υπόθεση 201/85), καθώς και ένας παραγωγός γάλακτος, η αστική εταιρία « Exploitation agricole de Niederterhaff, εγκατεστημένη στο Bertrange (υπόθεση 202/85), κατά του Υφυπουργού Γεωργίας και Αμπελουργίας του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.

3 Με τις προσφυγές αυτές ζητείται η ακύρωση ορισμένων υπουργικών αποφάσεων με τις οποίες ο υφυπουργός καθόρισε τις ποσότητες αναφοράς για την εφαρμογή του κοινοτικού συστήματος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος. Προς στήριξη των αιτημάτων τους, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης προβάλλουν την παραβίαση, μεταξύ άλλων, της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων μεταξύ παραγωγών και αγοραστών, που θεσπίζει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης και την παράβαση ορισμένων διατάξεων της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως περί συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος.

4 Όσον αφορά τη σχετική κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου που την έθεσε σε εφαρμογή και τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης καθώς και η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου και η Επιτροπή, περιλαμβάνονται στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Τα στοιχεία αυτά του φακέλου δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

5 Προκειμένου να μπορέσει να κρίνει αν η εθνική νομοθεσία συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο, το Conseil d'État του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου ανέβαλε την έκδοση οριστικής αποφάσεως και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

« 1) Εμποδίζει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης της Ρώμης, σύμφωνα με το οποίο η κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών πρέπει να αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ των παραγωγών της Κοινότητας, τα κράτη μέλη να επιλέγουν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, ως έτος αναφοράς για τον καθορισμό της ποσότητας αναφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68, το έτος που ορίζει η παράγραφος 1 του ανωτέρω άρθρου 2, όταν η επιλογή αυτή έχει, στην πραγματικότητα, ως αποτέλεσμα να ευνοεί έναν αγοραστή και, συνεπώς, τους παραγωγούς γάλακτος που πραγματοποιούν παραδόσεις προς τον αγοραστή αυτή, σε βάρος άλλων παραγωγών και των αγοραστών προς τους οποίους πραγματοποιούν παραδόσεις οι εν λόγω παραγωγοί αυτοί;

2) Επιτρέπει το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 στα κράτη μέλη, σε περίπτωση που επιλέξουν ως έτος αναφοράς το έτος 1981, να πολλαπλασιάσουν την ποσότητα αναφοράς που αναφέρεται στην ανωτέρω παράγραφο 1 με ποσοστό που να ποικίλλει ανάλογα με το ύψος των παραδόσεων ορισμένων κατηγοριών υποχρέων προς καταβολή εισφοράς, μολονότι η παράγραφος 2 δεν προβλέπει ρητώς τη δυνατότητα αυτή παρά μόνο στην περίπτωση που τα κράτη μέλη επιλέγουν ως έτος αναφοράς το ημερολογιακό έτος 1982 ή το ημερολογιακό έτος 1983;

3) Επιτρέπουν η γενική οικονομία του κανονισμού 857/84 και ειδικότερα τα άρθρα 2, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 2, και 8, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού στα κράτη μέλη που έχουν επιλέξει την εναλλακτική λύση Β να καταλογίζουν την ατομική ποσότητα αναφοράς παραγωγού, ο οποίος έχει σταματήσει τις παραδόσεις λόγω παύσεως της γεωργικής του εκμεταλλεύσεως, στην εφεδρική ποσότητα του αγοραστή προς τον οποίο ο παραγωγός αυτός είχε πραγματοποιήσει παραδόσεις γάλακτος, αντί να καταλογίζουν την ποσότητα αυτή στην εθνική εφεδρική ποσότητα;

4) Επιτρέπει ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 και ειδικότερα το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού στα κράτη μέλη να καταλογίζουν στην εφεδρική ποσότητα του τελευταίου αγοραστή την ατομική ποσότητα αναφοράς προμηθευτή ο οποίος έπαυσε τη δραστηριότητά του, έστω και αν προστεθούν σ' αυτή συμπληρωματικές ποσότητες προερχόμενες από την εθνική εφεδρική ποσότητα;

5) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τέταρτο ερώτημα, επιτρέπει ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 τον καταλογισμό αυτής της ποσότητας αναφοράς στην εφεδρική ποσότητα του τελευταίου αγοραστή, προς τον οποίο ο προμηθευτής έχει πραγματοποιήσει παραδόσεις γάλακτος επί δύο τουλάχιστον συνεχή έτη; »

Επί του πρώτου ερωτήματος

6 Με το πρώτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ζητεί ουσιαστικά να πληροφορηθεί αν η απαγόρευση των διακρίσεων που θεσπίζει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης

εμποδίζει ένα κράτος μέλος να επιλέξει το έτος 1981 ως έτος αναφοράς, κατά την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όταν η εφαρμογή της επιλογής αυτής στο έδαφός του έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία διακρίσεων μεταξύ παραγωγών της Κοινότητας.

7 Οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης προβάλλουν σχετικά ότι η επιλογή του 1981 ως έτους αναφοράς έχει ως αποτέλεσμα, λόγω της εξέλιξης από το 1981 της αγοράς γαλακτοκομικών προϊόντων στο Μεγάλο Δουκάτο στο Λουξεμβούργο, να ευνοεί το σημαντικότερο αγοραστή, δηλαδή τη γεωργική ένωση Luxlait, σε βάρος των άλλων αγοραστών. Αντίθετα, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου υποστηρίζει ότι, επιλέγοντας το 1981 ως έτος αναφοράς, έλαβε υπόψη το γεγονός ότι οι γαλακτοβιομηχανίες στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου έχουν διαφορετική δομή όσον αφορά την παραγωγή των συμβεβλημένων με αυτές. Κατά την άποψή της, η εφαρμογή καθεμιάς των μεθόδων χορηγήσεως ποσοστώσεων θα είχε κατ' ανάγκη ως αποτέλεσμα την άνιση μετακύλιση των βαρών στους διάφορους επιχειρηματίες, αναλόγως του σταδίου αναπτύξεως των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσοτέρων ετών αναφοράς παρέχει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να επιλέξουν την προσφορότερη μέθοδο ανάλογα με τις δομές τους παραγωγής και συγκεντρώσεως.

8 Κατά το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, η κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών που πρέπει να δημιουργηθεί στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής « πρέπει να αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγών ή καταναλωτών εντός της Κοινότητος ». Η διάταξη αυτή αφορά όλα τα σχετικά με την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών μέτρα, ανεξάρτητα από την αρχή που τα θεσπίζει. Συνεπώς, δεσμεύει επίσης τα κράτη μέλη όταν αυτά θέτουν σε εφαρμογή την οργάνωση αυτή.

9 Η διαπίστωση αυτή επιβάλλεται ακόμη περισσότερο καθόσον, κατά πάγια νομολογία (αποφάσεις της 19ης Οκτωβρίου 1977, Ruckdeschel, 117/76 και 16/77, Rec. σ. 1753· Moulins Pont-à-Mousson, 124/76 και 20/77, Rec. σ. 1795), η απαγόρευση των διακρίσεων που έχει θεσπιστεί με το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης δεν είναι παρά η ειδική έκφραση της γενικής αρχής της ισότητας, η οποία περιλαμβάνεται στις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου. Η αρχή αυτή επιβάλλει όπως ομοειδείς καταστάσεις αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο, εκτός αν η διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικά.

10 Συνεπώς, όταν η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση αφήνει στα κράτη μέλη την επιλογή μεταξύ περισσοτέρων τρόπων εφαρμογής, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τηρούν την αρχή που έχει θεσπιστεί με το άρθρο 40, παράγραφος 3. Αυτό ιδίως συμβαίνει όταν μπορούν να επιλέξουν μεταξύ περισσοτέρων εναλλακτικών λύσεων, εν προκειμένω μεταξύ των ετών αναφοράς 1981, αφενός, και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, 1982 και 1983, αφετέρου.

11 Από αυτό έπεται ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν σε μια τέτοια περίπτωση να επιλέξουν εναλλακτική λύση της οποίας η εφαρμογή στο έδαφός τους μπορεί να δημιουργήσει, άμεσα ή έμμεσα, διάκριση, κατά την έννοια του άρθρου 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης, μεταξύ των ενδιαφερομένων παραγωγών, αν ληφθούν υπόψη οι συνθήκες της αγοράς τους και, κυρίως, της δομής των γεωργικών δραστηριοτήτων που ασκούνται στο έδαφός τους.

12 Για τους λόγους αυτούς, στο πρώτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι η απαγόρευση των διακρίσεων που θεσπίζει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης εμποδίζει ένα κράτος μέλος να επιλέξει το 1981 ως έτος αναφοράς, κατά την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όταν, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς του, η εφαρμογή της επιλογής αυτής στο έδαφός του έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία διακρίσεων μεταξύ των παραγωγών της Κοινότητας.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

13 Με το δεύτερο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ζητεί ουσιαστικά να πληροφορηθεί αν το άρθρο 2 του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, επιτρέπει σ' ένα κράτος μέλος, το οποίο έχει επιλέξει το 1981 ως έτος αναφοράς, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, να καθορίσει την ποσότητα αναφοράς των αγοραστών πολλαπλασιάζοντας την ποσότητα του γάλακτος που αυτοί αγόρασαν κατά το εν λόγω έτος με συντελεστή που μεταβάλλεται αναλόγως του ύψους των ποσοτήτων που παραδόθηκαν από ορισμένες κατηγορίες υποχρέων προς καταβολή εισφοράς.

14 Από το γράμμα του άρθρου 2 του κανονισμού 857/84 προκύπτει ότι η ευχέρεια μεταβολής των ποσοτήτων αναφοράς αναλόγως των κατηγοριών των υποχρέων προς καταβολή εισφοράς, που προβλέφθηκε προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι δομικές μεταβολές που επήλθαν μετά το 1981, παρέχεται στα κράτη μέλη μόνο αν αυτά έχουν επιλέξει το 1982 ή το 1983 ως έτος αναφοράς.

15 Η ερμηνεία αυτή, βασιζόμενη στο κείμενο της σχετικής διατάξεως, είναι εξάλλου σύμφωνη με την οικονομία του συστήματος που έχει τεθεί σε εφαρμογή. Όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή, το άρθρο 2 του κανονισμού 857/84 έχει ως σκοπό να προσφέρει στα κράτη μέλη την επιλογή μεταξύ δύο μεθόδων καθορισμού των ποσοτήτων αναφοράς. Πράγματι, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν ως βάση είτε το έτος 1981, με συνέπεια ότι οφείλουν στην περίπτωση αυτή, υπό την επιφύλαξη ορισμένων ειδικών περιπτώσεων που απαριθμούνται περιοριστικά στην κανονιστική ρύθμιση, να αγνοήσουν τις μεταγενέστερες εξελίξεις, είτε έτος αναφοράς πλησιέστερο προς το χρόνο ενάρξεως της ισχύος του συστήματος, με τη συνέπεια ότι οφείλουν τότε να λάβουν υπόψη τις εξελίξεις στην παραγωγή και στη συγκέντρωση που επήλθαν μέχρι τη στιγμή αυτή. Δεδομένου όμως ότι οι δύο αυτές μέθοδοι είναι σαφώς διαφορετικές, δεν είναι δυνατό να συνδυαστούν στοιχεία της μιας με στοιχεία της άλλης.

16 Επομένως, στο δεύτερο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 2 του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, εκτός περιπτώσεων που προβλέπονται ρητά με την κανονιστική ρύθμιση, δεν επιτρέπει σ' ένα κράτος μέλος που έχει επιλέξει το 1981 ως έτος αναφοράς κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως να καθορίσει την ποσότητα αναφοράς των αγοραστών πολλαπλασιάζοντας την ποσότητα του γάλακτος που αυτοί αγόρασαν κατά το έτος αυτό με συντελεστή που μεταβάλλεται αναλόγως του ύψους των ποσοτήτων που παραδόθηκαν από ορισμένες κατηγορίες υποχρέων προς καταβολή εισφοράς.

Επί του τρίτου και τετάρτου ερωτήματος

17 Με το τρίτο και τέταρτο ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ζητεί ουσιαστικά να πληροφορηθεί αν ο κανονισμός 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, επιτρέπει σ' ένα κράτος μέλος, το οποίο έχει επιλέξει την εναλλακτική λύση Β, να υπολογίσει την ατομική ποσότητα αναφοράς ενός παραγωγού που έχει παύσει τη δραστηριότητά του στην ποσότητα αναφοράς του αγοραστή στον οποίο ο εν λόγω παραγωγός παρέδιδε γάλα κατά το χρόνο που έπαυσε τη δραστηριότητά του, αντί να υπολογίσει την ποσότητα αυτή στην εθνική εφεδρική ποσότητα και αυτό, ακόμη και όταν η ατομική ποσότητα αναφοράς του εν λόγω παραγωγού είχε αυξηθεί με συμπληρωματικές ποσότητες προερχόμενες από την εθνική εφεδρική ποσότητα.

18 Οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης προβάλλουν ότι εθνική νομοθεσία όπως αυτή που ισχύει στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, κατά την οποία οι ατομικές ποσότητες αναφοράς των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που έχουν σταματήσει την παραγωγή χορηγούνται στις γαλακτοβιομηχανίες προς τις οποίες πραγματοποιούσαν παραδόσεις τους, είναι ικανή να δημιουργήσει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα για τους προμηθευτές των γαλακτοβιομηχανιών αυτών, σε βάρος των προμηθευτών που

συμβάλλονται με άλλες γαλακτοβιομηχανίες. Αντίθετα, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση επιβάλλει όπως οι ποσότητες αναφοράς των αγοραστών καθορίζονται αναλόγως των ποσοτήτων που πράγματι έχουν συγκεντρωθεί κατά το έτος αναφοράς, εκτός αντίθετης ειδικής διάταξης επιτρέπουσας να ληφθούν υπόψη μεταγενέστερα γεγονότα.

19 Πρέπει σχετικά να υπομνηστεί ότι το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ), του κανονισμού 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 132, σ. 11) ορίζει ότι, σε περίπτωση εφαρμογής της εναλλακτικής λύσεως Β, η ποσότητα αναφοράς του αγοραστή προσαρμόζεται για να ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, περιπτώσεις όπου οι παραγωγοί αλλάζουν αγοραστή, υπό την επιφύλαξη της ευχέρειας των κρατών μελών να ορίζουν ότι μέρος των εν λόγω ποσοτήτων προστίθεται στην εφεδρική ποσότητα που αναφέρει το άρθρο 5 του κανονισμού 857/84 (εθνική εφεδρική ποσότητα). Εξάλλου, το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο α), και παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84 προβλέπει τη χορήγηση, στην εθνική εφεδρική ποσότητα, των ποσοτήτων αναφοράς που ελευθερώνονται σε περίπτωση που τα κράτη μέλη παρέχουν αποζημίωση στους παραγωγούς οι οποίοι ανέλαβαν την υποχρέωση να σταματήσουν οριστικά την παραγωγή γάλακτος.

20 Εντούτοις, η σχετική κοινοτική κανονιστική ρύθμιση δεν περιλαμβάνει καμιά διάταξη που να αφορά την προσαρμογή των ποσοτήτων αναφοράς στην περίπτωση κατά την οποία παραγωγός σταματάει οικειοθελώς την παραγωγή του. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν, ακόμη και σε περίπτωση ελλείψεως ρητής σχετικής διατάξεως, η περίπτωση αυτή πρέπει να εξομοιωθεί με τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην προαναφερόμενη κανονιστική ρύθμιση.

21 Πρέπει σχετικά να υπομνηστεί ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1983 (Επιτροπή κατά Συμβουλίου, 218/82, Συλλογή σ. 4063), δέχτηκε ότι, όταν ένα κείμενο κοινοτικού παραγώγου δικαίου χρήζει ερμηνείας, η ερμηνεία αυτή πρέπει, κατά το μέτρο του δυνατού, να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της Συνθήκης και ειδικότερα, στην προκειμένη περίπτωση, με την απαγόρευση των διακρίσεων μεταξύ παραγωγών της Κοινότητας, που προβλέπει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης.

22 Ερμηνεία του κανονισμού σύμφωνα με την οποία η ατομική ποσότητα αναφοράς ενός παραγωγού που έχει σταματήσει εκουσίως τη δραστηριότητά του θεωρείται κεκτημένη για τον αγοραστή θα δημιουργούσε διάκριση μεταξύ παραγωγών. Πράγματι, ο αγορα-

στής θα μπορούσε να χορηγήσει εκ νέου την ποσότητα αυτή στους παραγωγούς που συμβάλλονται με αυτόν, ευνοώντας έτσι αδικαιολόγητα τους τελευταίους αυτούς παραγωγούς σε σχέση με τους παραγωγούς που συμβάλλονται με άλλους αγοραστές. Επιπλέον, η ερμηνεία αυτή θα είχε ως αποτέλεσμα να δεσμεύσει τον αποχωρούντα παραγωγό, ο οποίος θα επιθυμούσε να επαναλάβει τη δραστηριότητά του, με τον προηγούμενο αγοραστή του και δεν θα του επέτρεπε να επιλέξει κατά τη στιγμή αυτή άλλον αγοραστή. Αντίθετα, το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να αποφευχθεί αν οι προαναφερόμενες διατάξεις του κανονισμού 857/84 ερμηνευτούν υπό την έννοια ότι η προσαρμογή των ποσοτήτων αναφοράς εφαρμόζεται, κατ' αναλογία, στην περίπτωση κατά την οποία παραγωγός σταμάτησε εκουσίως τη δραστηριότητά του. Εξάλλου, από τη συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου δεν προέκυψε κανένας λόγος που να δικαιολογεί τη διαφορετική μεταχείριση του παραγωγού ο οποίος σταμάτησε τη δραστηριότητά του αφού του χορηγήθηκε αποζημίωση και του παραγωγού ο οποίος σταμάτησε τη δραστηριότητά του εκουσίως.

23 Οι σκέψεις αυτές ισχύουν ακόμη περισσότερο στην περίπτωση κατά την οποία στον ενδιαφερόμενο παραγωγό είχε αρχικά χορηγηθεί πρόσθετη ποσότητα, η οποία αφαιρέθηκε από την εθνική εφεδρική ποσότητα, κατ' εφαρμογή των άρθρων 3 ή 4 του κανονισμού 857/84, δηλαδή κυρίως στο πλαίσιο πραγματοποιήσεως ενός προγράμματος αναπτύξεως.

24 Για τους λόγους αυτούς, στο τρίτο και τέταρτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι ο κανονισμός 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, δεν επιτρέπει σ' ένα κράτος μέλος που έχει επιλέξει την εναλλακτική λύση Β να υπολογίσει την ατομική ποσότητα αναφοράς ενός παραγωγού που έχει σταματήσει τη δραστηριότητά του στην ποσότητα αναφοράς του αγοραστή, στον οποίο ο εν λόγω παραγωγός παρέδιδε γάλα κατά το χρόνο που σταμάτησε τη δραστηριότητά του, αντί να υπολογίσει την ποσότητα αυτή στην εθνική εφεδρική ποσότητα.

Επί του πέμπτου ερωτήματος

25 Εφόσον το πέμπτο ερώτημα υποβλήθηκε μόνο για την περίπτωση που θα δινόταν καταφατική απάντηση στο τέταρτο ερώτημα, η απάντηση σ' αυτό παρέλκει.

Επί των δικαστικών εξόδων

26 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου και η Επιτροπή, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η διαδικασία ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης έχει το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Conseil d'État του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου με αποφάσεις της 21ης Ιουνίου 1985, αποφαίνεται:

1) **Η απαγόρευση των διακρίσεων που θεσπίζει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης εμποδίζει ένα κράτος μέλος να επιλέξει το 1981 ως έτος αναφοράς, κατά την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, όταν, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς του, η εφαρμογή της επιλογής αυτής στο έδαφός του έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία διακρίσεων μεταξύ των παραγωγών της Κοινότητας.**

2) **Το άρθρο 2 του κανονισμού 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, εκτός περιπτώσεων που προβλέπονται ρητά με την κανονιστική ρύθμιση, δεν επιτρέπει σ' ένα κράτος μέλος που έχει επιλέξει το 1981 ως έτος αναφοράς κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως να καθορίσει την ποσότητα αναφοράς των αγοραστών πολλαπλασιάζοντας την ποσότητα του γάλακτος που αυτοί αγόρασαν κατά το έτος αυτό με συντελεστή που μεταβάλλεται αναλόγως του ύψους των ποσοτήτων που παραδόθηκαν από ορισμένες κατηγορίες υποχρέων προς καταβολή εισφοράς.**

3) **Ο κανονισμός 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, δεν επιτρέπει σ' ένα κράτος μέλος που έχει επιλέξει την εναλλακτική λύση Β να υπολογίσει την ατομική ποσότητα αναφοράς ενός παραγωγού που έχει σταματήσει τη δραστηριότητά του στην ποσότητα αναφοράς του αγοραστή, στον οποίο ο εν λόγω παραγωγός παρέδιδε γάλα κατά το χρόνο που σταμάτησε τη δραστηριότητά του, αντί να υπολογίσει την ποσότητα αυτή στην εθνική εφεδρική ποσότητα.**

Galmot Bosco

Everling Joliet Moitinho de Almeida

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Νοεμβρίου 1986.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

Y. Galmot